

Officiella Monopolregler från spelregler.org

Spelet består av

1	st	spelplan	10	st	sedlar	10.000:–
6	"	speljäser	40	"	"	2.000:–
2	"	tärningar	25	"	"	1.000:–
32	"	bostadshus	gröna 20	"	"	500:–
12	"	hotell	röda 60	"	"	200:–
16	"	chanskort	60	"	"	50:–
16	"	allmänna kort				
28	"	lagfartsbevis				

Antal spelare

Upp till 7 personer kunna delta. 6 st. spelare samt en bankir (dennes åligganden se "Bankir" och "Bank")

Inledning

Spelet går ut på att köpa och hyra ut eller sälja fastigheter så fördelaktigt som möjligt så att man blir den rikaste spelaren och slutligen ensam ägare till hela staden. Varje spelare startar på "GÅ" och flyttar sin bricka runt spelbrädet i enlighet med tärningarnas utslag. Om en spelares bricka kommer på en tomt som inte redan ägs av någon annan, får han köpa den från banken; vill han inte köpa tomten auktioneras den ut till den högst bjudande. Den som äger en tomt har att inkassera hyra från medspelare, vilkas brickor hamna på tomten. Bygger man bostadshus eller hotell på en tomt, ökas hyrorna avsevärt. Vill man skaffa pengar kan man belåna tomter hos banken. Kommer en spelare på en allmänning eller chanstomt får han dra ett kort och måste följa dess föreskrifter. Ibland händer det att en spelare råkar i fängelse! Spelet är roligt och spännande, vartill banken-auktionsförrättaren ofta kan bidra.

Spelets gång

Spelbrädet läggs ut på ett lagom stort bord, och korten placeras med textsidan neråt på deras platser på brädet. Varje spelare erhåller en spelbricka. Allt det övriga tar banken hand om. En av spelarna utses till bankir. (Se nedan under "Bank" och "Bankir").

Varje spelare erhåller Kr. 30.000 i följande valörer: En sedel på 10.000, sex på 2.000, fyra på 1.000, tre på 500, tio på 200 och tio på 50 kronor. Alla överskjutande pengar gå till banken. (Om sju personer spela, måste en spelare vänta tills alla de övriga ha fått sina startkapital och får därpå nöja sig med de valörer, i vilka banken bekvämligen kan utbetala hans Kr. 30.000. För att vinna tid kunna samtliga spelare erhålla sitt startkapital i större sedlar, vilka banken vid behov växlar.)

Alla spelarna kasta de bägge tärningarna var sin gång, med början hos bankiren. Den som härvid får upp högst antal ögon börjar själva spelet. Han placerar alltså sin bricka på "GÅ", kastar tärningarna och flyttar brickan i pilens riktning så många steg som tärningarna utvisa. Därefter kastar närmaste spelare till vänster. Brickan kvarligger tills nästa gång spelarens tur kommer och fortsätter från den ruta, den nått. En eller flera brickor kunna samtidigt ligga på samma ruta.

Alltefter den ruta, brickan hamnar på, kan spelaren bli berättigad att köpa byggnadstomter eller andra fastigheter—eller tvingad att betala hyra (om någon annan äger fastigheten), betala skatt, dra ett kort, gå i fängelse etc.

Under spelets gång passera spelarna runt spelbrädet ett flertal gånger.

Om en spelare slår "lika" (samma antal ögon på båda tärningarna) flyttar han som vanligt sammanlagda antalet steg och rättar sig efter anvisningarna på den ruta, där han hamnar. Därefter får han slå ännu en

gång och förfar på samma sätt på den nya rutan. Slår han lika tre gånger i följd får han däremot icke flytta brickan vid tredje slaget, utan måste genast gå i fängelse. (Se under Fängelse.)

Avlöning

Varje gång en spelare hamnar på eller passerar rutan "GÅ" i pilens riktning erhåller han av banken Kr. 4.000 i avlöning.

Herrelös mark

Om en spelare hamnar på herrelös mark (d.v.s. en tomt för vilken ingen annan spelare innehar lagfartsbevis), vare sig det sker direkt genom tärningskast eller enligt anvisningar på ett draget kort, får han tillåtelse att köpa tomten ifråga av banken till dess fastställda pris. Om han bestämmer sig för att köpa, betalar han banken och får av denna ett kort med vederbörligt lagfartsbevis, vilket han placerar framför sig med textsidan uppåt. Om spelaren föredrar att icke köpa tomten, måste banken genast utbjuda fastigheten på auktion och måste sälja den till den högstbjudande. Köparen betalar med pengar och får av banken lagfartsbevis. Alla spelare få bjuda på auktionen, även den som från början icke ville köpa tomten. Buden få börja med vilket belopp som helst.

Såld mark

Om en spelare hamnar på en annans mark, vare sig direkt genom ett tärningskast eller enligt anvisningar på draget kort, skall han betala hyra till tomtägaren med belopp som står angivet på lagfartsbeviset till tomten. Obs! Om tomten är bebyggd är hyran högre än om den är obebyggd. Om tomten är intecknad får ägaren icke någon hyra för den. Intecknad tomt betecknas genom att vända upp och ner på kortet med lagfartsbeviset.

Obs! Om fastighetsägaren glömmer att begära hyran innan nästa spelare har kastat, får han ingen hyra.

Fördelar för tomtägare

Det är fördelaktigt att ha lagfartsbevis till alla tomter inom en komplett färggrupp (t.ex. Centrum och Norrmalmstorg, eller Folkungagatan, Götgatan och Ringvägen), ty i så fall får tomtägaren begära dubbel hyra för obebyggda tomter inom gruppen. (Se "Lagfartsbevis".)

Om man äger en komplett färggrupp får man bygga hus på dess tomter.

Det är fördelaktigt att äga hus eller hotell, ty för bebyggda tomter äro hyrorna avsevärt högre än för obebyggda.

Chansrutor och allmänningar

Om en spelare hamnar på en dylik ruta tar han översta kortet från motsvarande talong och följer dess föreskrifter samt lägger därefter tillbaka kortet med textsidan neråt, underst i talongen. Endast kortet "Fri från fängelse" behåller man tills man använder det; först därefter läggs det tillbaka underst i talongen. Detta kort kan säljas till annan spelare för pris, som man får komma överens om.

Skatterutor

Om en spelare hamnar på en skatteruta betalar han skatten till banken.

Bankir

Till bankir bör väljas en spelare som är god auktionist. Om bankiren, vilket vanligen är fallet, själv deltar i spelet, måste han hålla sina egna och bankens medel omsorgsfullt skilda. När mer än fem spelare deltaga brukar bankiren stundom fungera endast som bank och auktionsförrättare.

Bank

För utrymmets skull är det lämpligt att bankiren förvarar bankens tillgångar på ett litet bord vid sin sida, varvid han kan använda spellådan som kassakista. Banken innehar, utom penningar, samtliga lagfartsbevis

samt bostadshus och hotell innan de sålts till någon spelare.

Banken utbetalar löner och provisioner, säljer tomter till spelarna och utlämnar vederbörliga lagfartsbevis, håller auktioner, säljer bostadshus och hotell, lånar på begäran ut pengar mot inteckningar till hälften av tomtvärdet. Banken är skyldig att när som helst på begäran återköpa bostadshus och hotell till halva priset.

Spelarna betalar till banken köpeskillingar, skatter, böter, pålagor, lån och räntor.

Fängelse

En spelare kommer i fängelse: 1) om han hamnar på en ruta märkt "Gå i fängelse"; 2) om han drar ett kort märkt "Gå i fängelse"; 3) om han slår "lika" tre gånger i följd.

Obs! Om en spelare skickas i fängelse kan han inte i samma drag inkassera avlöning, emedan han från den ruta, där han befinner sig, måste gå direkt till fängelset.

Besök i fängelset. Om en spelare under spelets gång råkar passera eller hamna på fängelsetomten utan att något av de tre ovannämnda villkoren föreligger, är han endast "på besök" i fängelset och flyttar sin bricka vidare på vanligt sätt.

Fri från fängelset blir en spelare: 1) Om han slår "lika" något av de tre första slagen efter det han kommit i fängelse. I så fall får han genast flytta sin bricka vidare enligt vad tärningarna utvisa. 2) Om han köper ett kort "Fri från fängelset" av en annan spelare till pris, varom de komma överens (eller om han redan har ett sådant kort, som han tidigare dragit från talongen).

3) Om han betalar kr. 1.000 i böter INNAN han kastar första eller andra kastet efter det han kommit i fängelset. 4) En spelare får icke stanna kvar i fängelset mer än tre kast efter det han kommit dit. Omedelbart efter tredje kastet måste han betala kr. 1.000 i böter, såvida han ej slår "lika". I så fall blir man fri och flyttar som vanligt enligt tärningarna (dock utan extrakast). En spelare kan köpa och bygga hus, sälja eller köpa fastighet och indriva hyror fastän han är i fängelset.

Bostadshus

Bostadshus kunna köpas endast från banken och få uppföras endast på tomter i en komplett färggrupp, som spelaren äger. Exempel: Om en spelare lyckats bli ägare av Folkungagatan, Götgatan och Ringvägen, d.v.s. komplett färggrupp, får han när som helst köpa ett eller flera hus från banken och uppföra dem där. Köper han endast ett hus, får han placera det på vilken som helst av dessa tomter. Nästa hus han köper måste uppföras på en obebyggd tomt vare sig inom denna färggrupp eller inom någon annan färggrupp, som köparen äger. Priset för varje särskilt hus står angivet på hans lagfartsbevis till tomten. För de obebyggda tomterna av sin kompletta färggrupp kan han begära dubbel hyra av medspelare, som råkar hamna där.

En spelare får när som helst köpa och bygga så många hus han anser sig behöva eller har råd till, men han måste bygga jämnt, d.v.s. han får inte bygga mer än ett hus på varje tomt i en färggrupp förrän alla tomterna bebyggts med minst ett hus. Därpå får han börja med en andra husrad o.s.v., intill högst fyra hus på varje tomt. Men man får alltså exempelvis icke bygga tre hus på en tomt om man har bara ett hus på en annan tomt i samma grupp.

Hotell

En spelare måste ha fyra hus på varje tomt i en komplett färggrupp innan han får bygga ett hotell. Har han detta, får han köpa ett hotell från banken och uppföra det på vilken tomt som helst inom färggruppen; som betalning överlämnar han till banken dels de fyra husen på tomten, dels det kontantbelopp som står angivet för hotell på lagfartsbeviset. (Att bygga hotell är synnerligen fördelaktigt på grund av de mycket höga hyror, som kunna erhållas. Endast ett hotell får byggas på varje tomt.)

Stagnation i byggnadsverksamheten

Om banken ej har något hus till salu måste den tilltänkta byggherren vänta tills någon annan spelare

återlämnar eller säljer hus till banken. Om endast ett begränsat antal bostadshus och hotell finns lediga och två eller flera spelare önskar köpa mer än banken har till salu, skola de lediga bostadshusen eller hotellen säljas på auktion till den högstbjudande.

Försäljning av fastigheter m. m.

Obebyggda tomter, järnvägsstationer och verk kunna säljas till vilken spelare som helst som en privat transaktion till det pris ägaren kan lyckas få. Likväl kan ingen tomt säljas till annan köpare om det finns byggnader på någon annan tomt av samma färggrupp. Alla så belägna byggnader måste säljas tillbaka till banken innan tomtägaren kan sälja någon tomt av färggruppen. Bostadshus och hotell, som en gång köpt s, få säljas tillbaka endast till banken, men detta får göras när som helst, och banken skall betala halva det ursprungliga priset. För återköpta hotell betalar banken hälften av kontantpriset för hotellet plus hälften av kontantpriset för de fyra hus, som lämnas såsom dellikvid för hotellet (d.v.s. 5 gånger halva husvärdet).

Inteckningar

Inteckningslån får beviljas endast av banken. Inteckningsvärdet står angivet på varje lagfartsbevis. Räntan är 10 % och betalas när lånet erhålles. Beloppet avrundas till närmaste 50-talet kronor. Om intecknad tomt säljes, får den nye ägaren lösa lånet genast, om han så vill, men måste betala 10 % ränta. Löser han ej lånet, betalar han likväl 10 % ränta, löser han det senare betalar han även nu 10 % ränta utöver kapitalskulden. (Obs. Bestämmelserna om ränta kunna, särskilt för nybörjare, helt uteslutas!)

Bostadshus och hotell kunna icke intecknas. Alla byggnader på en tomt måste säljas tillbaka till banken innan tomten kan inteckna s. Banken betalar halva inköpspriset (se ovan).

Vill en spelare bygga på intecknad tomt måste han lösa inteckningen plus 10 % ränta, och köpa nytt hus av banken till fulla priset.

Bankrutt

En spelare, som är bankrutt, d.v.s. som är skyldig mer än han kan betala, måste överlåta på sina fordringsägare allt han äger samt utgå ur spelet. Härvid tillgår så att bostadshus och hotell, som han äger, återlämnas till banken, som betalar halva deras pris, och dessa penningar överlämnas till fordringsägaren. Om en bankrutterad spelare till sin fordringsägare överlämnar intecknad tomt måste den nye ägaren genast betala till banken 10 % ränta på lånet. Samtidigt kan han, om han så vill, lösa inteckningen genom att betala kapitalskulden (ang. utelämnandet av räntan, se ovan).

Om en spelare inte är i stånd att skaffa pengar nog att betala sina skatter och pålagor ens genom att sälja sina hus och inteckna sina tomter, övertar banken alla hans tillgångar och säljer genom auktion till den högstbjudande alltsammans utom byggnaderna. Spelaren utgår ur spelet.

Den siste spelaren som återstår har vunnit.

Diverse

Om en spelare är skyldig mera i hyra än han kan betala kontant kan han erlægga betalning dels i kontanter, dels i tomter. I detta fall händer det att fordringsägaren

tar emot vissa tomter till betydligt högre pris än det åsatta, nämligen om de äro så belägna att han behöver dem till byggnadstomter, eller om han vill hindra en medspelare att få kontroll över dem.

Fastighetsägare måste vara noga med att inkassera sina hyror i rätt tid! Hjälpa inga medspelare!

Banken lånar ut pengar endast mot inteckningar. Spelare får inte sinsemellan låna varandra pengar eller egendom.

Kortare spel: Vid spelets början kan bankiren blanda talongen och ge varje spelare två eller flera lagfartsbevis, till åsatt pris. Detta sätter hyresmedlen i omlopp fortare och påskyndar spelet.